

Taxon *Helenium x clementii*

Název taxonu	Helenium x clementii
Vědecký název taxonu	Helenium x clementii
Jména autorů, kteří taxon p...	Verloove & Lambion
Odrůda	‘New Hybrids’
Český název	záplevák zkřížený
Synonyma (zahradnicky pou..	Helenium hybridum Hort., Helenium superbum Hort. (nomina nuda)
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Druh
Nadřazená kategorie	Heleniae

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holarktická květenná říše, oblast Skalistých hor (severozápad SA), oblast Sierra Madre (jihozápad SA) a Severoamerická atlantická oblast (východ SA)
Biogeografické regiony - po..	zahradní hybrid - uvedené fytochoriony odpovídají rodičovským taxonům (H. autumnale L., H. bigelovii A.Gray a H. flexuosum Raf.)

Zařazení

Fytocenologický původ	zahradní hybrid - rodičovské druhy zpravidla na mokřadech a naplaveninách (taphrofyt, telmatofyt, helorghadofyt)
Pěstitelská skupina	Trvalka zatahující
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Za - záhonová trvalka

Popisné a identifikační znaky

Habitus	trsnatá vzpřímená trvalka, 0.6 - 1.4 m vysoká
Kořen	adventivní
Výhony	přímé, nanejvýš při vrcholu větvené, rýhované až mělce křídlaté
Listy	střídavé, úzce kopinaté s oddáleně zubatými okraji, roztroušeně pýřité a přitiskle žláznaté, přisedlé se sbíhavými bázemi
Květenství	radiální úbory s potlačenými plevkami na lůžkách sférických disků
Květy	růžnoobalné (s kalichy přeměněnými v chmýr), srostloplátéčné, pětičetné, haplostemonické - kvítky disku koleomorfní, oboupohlavné, žláznaté, žluté nebo purpurové; paprsky souměrné, třízubé, jalové, žluté až kaštanově hnědočervené nebo purpurové
Opylovací poměry	Samosprašná
Plody	drobné čtyřhranné či pětihranné nažky s blanitě šupinkatým

	chmýrem
Semena	vysévány jsou celé nažky
Možnost záměny taxonu (+..	snadno zaměnitelné především s rodičovskými taxony: <i>Helenium autumnale</i> L. s malými úbory po desítkách shlukovanými v hustých latách, <i>Helenium bigelovii</i> A.Gray s úbory na kratších stopkách a paprsky vždy jen žlutými, a <i>Helenium flexuosum</i> Raf. s paprsky sice různobarvými, ale jen drobnými
Dlouhověkost	dlouhověká
Doba rašení	Na jaře rašící (IV)

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Červen
Konec doby kvetení	Srpen

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - poznámka	heliofyt
Faktor tepla	výsevy 18°C-22°C, dopěstování výsadby schopných rostlin 16°C, ke kontrole nežádoucího prodlužovacího růstu i 8°C-10°C; mrazuvzdorná do -30°C (USDA)
Faktor vody	mezofyt - za sucha nutná závlaha (vysoké požadavky na živiny a vodu především v dubnu - květnu při elongaci květních stonků
Faktor půdy	provzdušněná, ale vododržná, nespékavá, spíše neutrální (pH 6.0 - 7.0) s vyšším podílem organické složky
Faktor půdy - poznámka	každoročně v předjaří 10 kg plných hnojiv pro ar

Agrotechnické vlastnosti a požadavky

Řez	v době rozvití nejméně poloviny úborů v květenství (1-2 vnější kruhy kvítků disku); ne více než 4-5 h nasucho, trvanlivost do 4-6 dní
-----	---

Užitné vlastnosti

Použití - pro trvalky	VPP - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, Z - Záhon a OV - Okraj vody
Použití - pro trvalky - pozná..	také k řezu květenství
Použití	Odrůdy náleží ke stěžejním záhonovým trvalkám
Choroby a škůdci	četné askomycety (<i>Erysiphe</i> , <i>Sclerotinia</i> , <i>Botryotonia</i> , <i>Leptoshaeria</i> , <i>Alternaria</i> , <i>Septoria</i>) a rzi (<i>Puccinia</i>); ze škůdců mšice (<i>Macrosiphon</i> , <i>Aulacorthum</i>), křísci (<i>Eupteryx</i>) a červci (<i>Pulvinaria</i>),

	vrtalky (Liriomyza), mandelinky a kovařici (Psylliodes, Agriotes), háďátka (Meloidogyne)
Růstové i jiné druhově spec..	výnosy v 1. roce tři, ve 2. roce osm, ve 3. roce 10-12 stonků z rostliny
Doporučený spon pro výsad..	v parkových výsadbách dvě až tři rostliny na m ² ; výsadby k řezu květenství tříleté 1.0 x 0.4 m, dvouleté v dvouřádcích 0.6 m vzdálených 0.4 x 0.4 m, jednoleté venku 8 rostlin na m ² (0.4 x 0.3 m), pod sklem až 11 rostlin na m ² (0.3 x 0.3 m)

Množení

Množení	Řízkování, Kořenové řízky, Vrcholové řízky a Dělení trsů
Množení - poznámka	výsev pouze u směsných odrůd 'Helena Gold' a 'Helena Rote Töne': 1 g osiva k dopěstování 1000 rostlin
Konečné hrnky	8 cm multiplata
Retardace	ne
Květní tvorba	nejspíše dlouhodobní rostliny - exaktní data dosud nepublikována, vernalizace není nutná
Doba kultivace	kultury k řezu nejvýše tři roky
Odrůdy	desítky odrůd lišících se zbarvením paprsků i disků, vzrůstností a raností: nejocetňovanější žluté 'Kanaria', 'Goldrausch', 'Waltraut', 'Wesersgold', nejocetňovanější kaštanové a žlutočervené 'Moerheim Beauty', 'Blütentisch', 'Feuersiegel', 'Rubinzweig', 'Zimbelstem'

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF

- [O 20 a: záhon mezi panelovou cestou a pařeništi / ZF - O - Experimentální zahrada - záhony](#)
- [O 21 a: záhon mezi panelovou cestou a pařeništi / ZF - O - Experimentální zahrada - záhony](#)

Ostatní

Výsev/výsadba na stanoviš...	IX/2019: 'Mahagony', 'Kupfersprudel', 'Goldrausch', 'Goldkugel', 'Kanaria', 'Wessergold', 'Kokarde', 'Septemberfuchs', Helenium bigelovi 'The Bishop';
Dodavatel	'Mahagony', 'Kupfersprudel', 'Goldrausch', 'Goldkugel', 'Kanaria', 'Wessergold', 'Kokarde', 'Septemberfuchs', Helenium bigelovi 'The Bishop': Foerster Stauden
VBN statistiky	1990: 102. pozice mezi řezanými květinami, 762 000 stonků; 2000: 91. pozice, 13 887 000 stonků; 2010: 128. pozice, 3 227 000

stonků

Odkazy

- Linden P. (1994): Ein aktuelles Helenium-Sortiment. Gartenpraxis 20(8):8-11; Peglow U., Rücker K. (2004): Sonnenbräute: hochgelobt und doch verkannt. Gartenpraxis 30(4):9-14; Hertle B. (2005): Die besten Helenium für den Garten. Gartenpraxis 32(10):9-13;
- Hertle Bernd. Helenium - Nechtsichtung. Neue Sonnenbraute im Sortiment. Stuttgart: Eugen Ulmer, 2017. ročník 43, číslo 1 s. 81-5. ISSN 0341-2105.

Grafické přílohy

